

finansielle Tilstand, vi lever under, opfordrer i meget høj Grad til at søge nye Indtægter, baade af permanent Art, som jeg før udviklede det, og af den Art, der tager særlig Sigte paa de Aar, Krigen varer, hvorved vi altsaa særlig maa have Opmærksomheden henvendt paa den overordentlige Indkomstskat.

Om Politik agter jeg ikke at sige noget videre her i Dag. Det er vel sandsynligt, at Samlingen ikke kan blive saarlig som den sidste, skønt jeg maa indrømme, at ogsaa under den sidste Rigsdagssamling kunde det til Tider være skralt nok med Borgfreden. Det vil formodentlig blive endnu mere smaat med den i denne Samling af den simple Grund — og enhver, der kender noget til den menneskelige Natur og særlig til det politiske Menneskes Natur, vil sikkert give mig Ret —, at vi skal have Valg til Foraaret eller i For sommeren. Det alene vil være tilstrækkeligt til at sætte Borgfreden i meget stor Fare. Valget kommer jo omkring den 5. Juni, hvis der ikke bliver vedtaget en Lov, som bestemmer anderledes, og jeg har det Indtryk, at der ikke indenfor de politiske Partier og vist heller ikke hos Regeringen er Ønske om at fremkalde en saadan Lov. Ønsket er vistnok nu at lade Sagen gaa sin normale Gang. Det er jo ikke muligt Aar efter Aar at leve i en saa fuldkommen abnorm Tilstand som den, vi nu har levet under i nogen Tid. Trykket af denne abnorme Tilstand føles til sidst saa stærkt, at den Fred, man vil opnaa, netop ikke naasi ad den Vej, men at man snarere kan risikere, at selve det abnorme i Tilstanden kan forøge Ufreden.

Valget vil nødvendigvis gøre en politisk Opmarch af Vælgerne i de forskellige Partier, og denne Opmarch vil i Aar være af særlig Interesse, fordi der er kommet saa mange nye Vælgere til. Vælgerne maa da dele sig efter deres politiske Anskuelser og vælge efter Partierne, saaledes som deres Væsen har udfoldet sig, den Gang vi endnu havde et normalt politisk Liv her i Landet. Men den politiske Strid skulde dog nødig drives højere op end højest nødvendigt. Undgaas kan den selvfølgelig ikke, naar vi skal have Valg, men man skulde nødig gøre noget, der drev den op til en højere Varmegrad, end selve Forholdene nødvendigvis gør. Vor Situation er i Betragtning af, at den største Del af Verden er i Krig, forholdsvis god, men den er dog ikke bedre, end at der vedblivende kan true os Farer baade af den ene og den anden Art, og at en Samvirken er

absolut nødvendig paa alle Omraader, baade dem, der vender udad, hvor det gælder Opretholdelsen af vor Neutralitet og Vedligeholdelsen af vor Ud- og Indførsel, og indad, hvor det gælder om at bøde paa Følgerne af Dyrtiden. Til alle disse Foranstaltninger, som ofte kan være af gennemgribende Art, og som foranlediges af Krigstilstanden, er og bliver en Samvirken nødvendig, og ingen Regering kan komme udenom denne Samvirken og vil det heller ikke, hvis den ser paa sit eget Tarv. Og for at denne Samvirken kan finde Sted, og for at den om muligt, hvis Forholdene skulde nødvendigvis gøre det, kan blive endnu betydningsfuldere, end den har været hidtil, er det ønskeligt, at der ikke blæses mere i Krigsluren end højest nødvendigt, at man saa vidt muligt ikke søger at rejse flere Stridsspørgsmaal, end vi alt har, og at man navnlig ikke søger at finde Stridsspørgsmaal ud fra selve Krigssituationen.

Uden at ville give Anledning til Partidebatter her maa jeg dog sige, at jeg ikke finder, det har været en heldig Ouverture, den, vi har været Vidne til hos de to Regeringspartier ved den nye Valgruppes Dannelse. Den var ikke nødvendig, og det er den Slags Ting, som — det ved man meget godt — i det politiske Liv altid sætter ondt Blod. Manøvren var ikke nødvendig, for at de to Partier fuldt ud kunde bevare deres Herredømme over Udvalgene og over det politiske Arbejde i Tinget.

I øvrigt gaar jeg ud fra, at det er Regeringens Hensigt nu, ligesom det har været det tidligere, ikke paa Lovgivningsomraadet at rejse Principspørgsmaal, som rører ved de dyberegaaende Partimodsætninger. Den Hensigt har Regeringen tidligere udtalt, og jeg formoder, at den har den samme Hensigt nu. Derfor er det ikke givet, at der ikke kan gennemføres Reforme af en vis Betydning, forudsat at man mener, der er en Mulighed for deres Gennemførelse, uden at der vækkes en alt for bitter Strid. Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltheder her, men jeg gaar ud fra — og det vilde glæde mig at se det bekræftet —, at Regeringen ser paa samme Maade paa dette Forhold som tidligere. De Foranstaltninger, som af Hensyn til Krigssituationen er nødvendige, og som synes hensigtsmæssige, vil der naturligvis til Tider være en ikke ringe Uenighed om, og der har ogsaa her i Landet været en betydelig Uenighed derom. Man har villet gøre denne Uenighed til Partimodsætning, det har den i Virkelig-